

Keliber Oy

KESKI-POHJANMAAN LITIUMPROVINSSIN LAAJENNUKSEN YVA-HANKKEEN ASUKASKYSELYN TULOKSET 2020

29.10.2020

Keliber Oy

Sirpa Olausen

Envineer Oy

Toni Uusimäki

Heli Uimarihuhta

Tiia Sillanpää

etunimi.sukunimi@envineer.fi

www.envineer.fi

Y-tunnus: 2850396-1

Projektinumero: 10568-007

SISÄLLYSLUETTELO

1	Johdanto.....	6
2	Vastaajien taustatiedot.....	6
3	Tietoisuus yhtiöstä ja hankkeista	7
4	Ympäristön nykytila ja alueiden käyttö.....	8
5	Yhtiön toiminta	10
6	Ympäristövaikutukset hankealueella	11
7	Vapamuotoiset kommentit	12

Liitteet

Liite 1	Asukaskyselyn tulokset – YVA-hankkeen ympäristövaikutukset, kuvaajat
---------	--

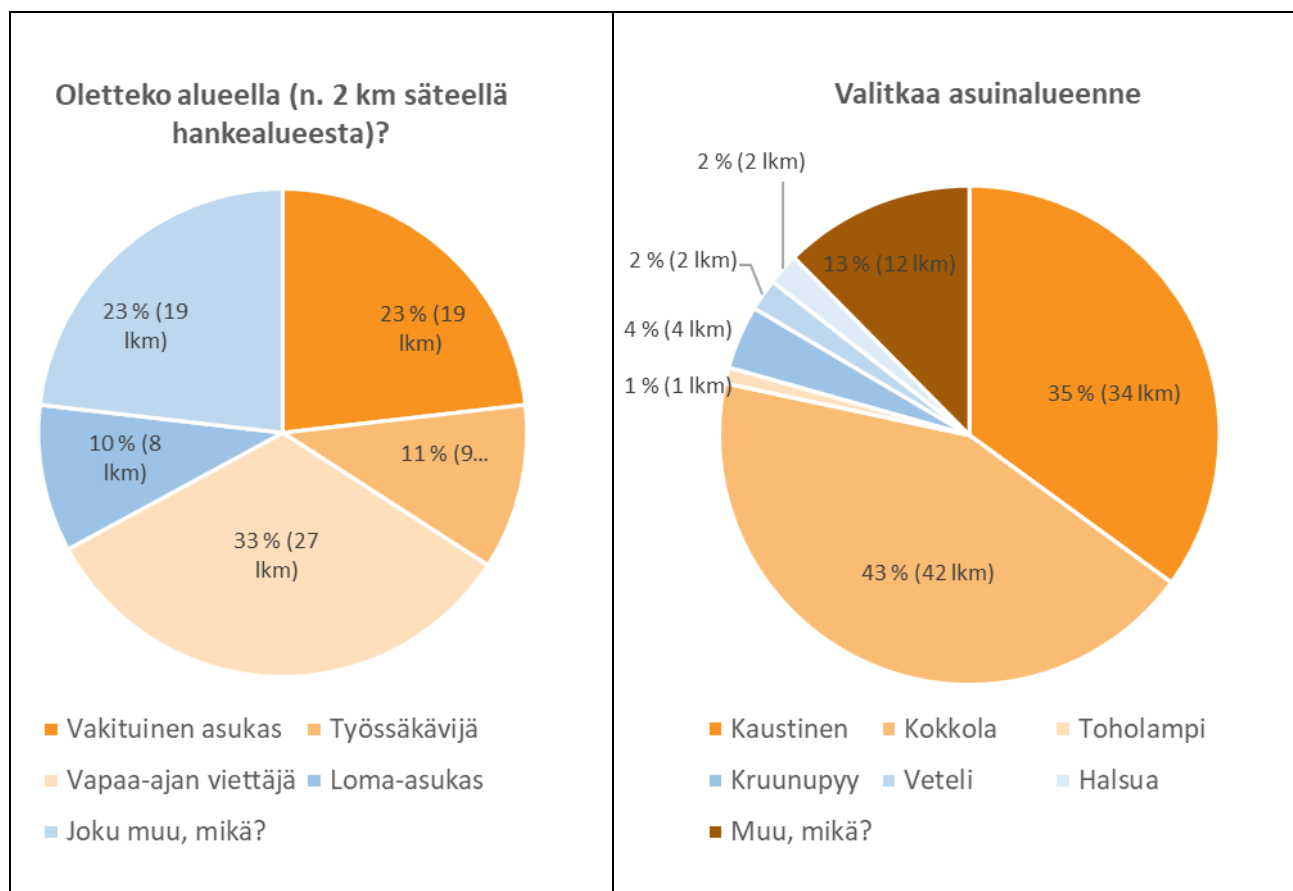
1 JOHDANTO

Keliber Oy on keväällä 2020 päättänyt selvittää rikastamon sijaintipaikan siirtoa Kaustisen Kalaveden alueelta Päivänevan alueelle yhtiön suurimpien malmiesiintymien, Syväjärven ja Rapasaaren läheisyyteen. Samalla tarkastellaan litiumhydroksidin tuotantokapasiteetin nostoa. Muutokset edellyttävät ympäristövaikutusten arviointia. Osana arviointia toteutettiin asukaskysely 28.9.-11.10.2020 välisenä aikana. Asukaskyselyllä selvitettiin hankkeen mahdollisia vaikutuksia lähialueen asukkaiden elinoloihin ja viihtyvyyteen. Kysely julkaistiin netissä ja siihen pystyi vastamaan niin tietokoneella, tabletilla kuin älypuhelimellakin. Lisäksi syyskuussa pidetyissä maanomistajatapaamisissa jaettiin asukaskyselylomakkeita paperiversioina. **Asukaskyselyyn vastasi yhteensä 98 henkilöä.** Osaan kysymyksistä oli mahdollista valita useampi vaihtoehto.

Asukaskyselyn suunnittelusta vastasi Envineer Oy ja sen teknisestä toteuttamisesta Roidu Oy. Tässä yhteenvedossa on esitetty asukaskyselyn saadut tulokset. Tarkemmin asukaskyselyn tulosten tarkastelua ja vaikutusarviota tarkastellaan Keliber Oy:n Keski-Pohjanmaan litiumprovinssin laajennuksen ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa, joka julkaistaan marraskuussa 2020.

2 VASTAAJIEN TAUSTATIEDOT

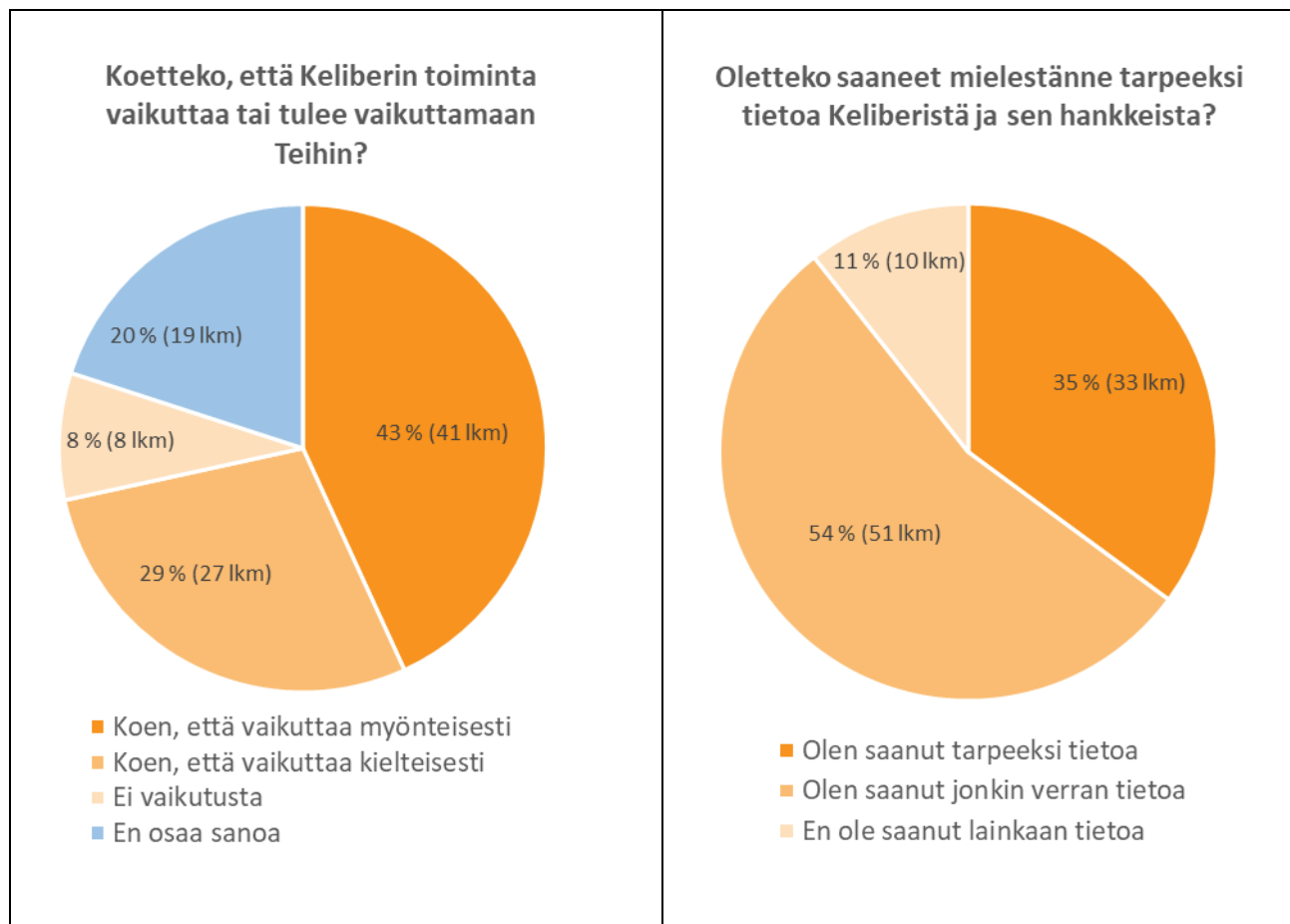
Alueen käyttö jakautui vapaa-ajan viettäjiä (33 %), vakituisten asukkaiden (23 %) ja jokin muu (23 %) kesken. Vastaajista 43 % asuu Kokkolassa ja 35 % Kaustisella. **(Kuva 1)**

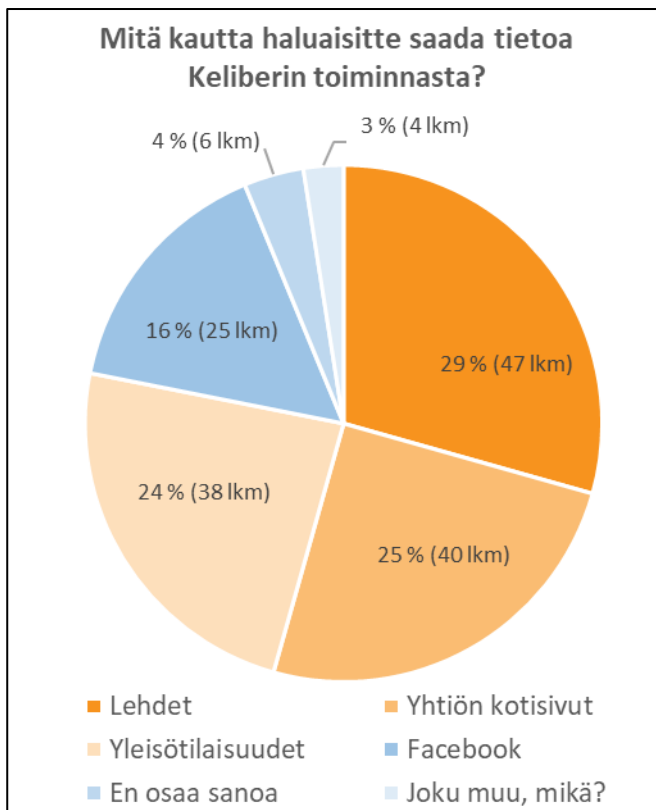
Kuva 1. Vastaajien taustatiedot.

3 TIETOISUUS YHTIÖSTÄ JA HANKKEISTA

Kysyttäessä vastaajien tietoisuutta Keliber Oy:stä ja sen hankkeista, 54 % vastaajista kertoi saaneensa jonkin verran tietoa hankkeista. Vastaajista 11 % eli yhteensä 10 vastaajaa ei ollut saanut lainkaan tietoa hankkeista. Kysyttäessä vastaajien näkemystä Keliber Oy:n tiedotuskanavista, 29 % vastaajista haluaisi saada tietoa yhtiön toiminnasta lehtien kautta, 25 % kotisivujen, 24 % yleisötilaisuuksien ja 16 % Facebookin kautta. (Kuva 2, Kuva 3)

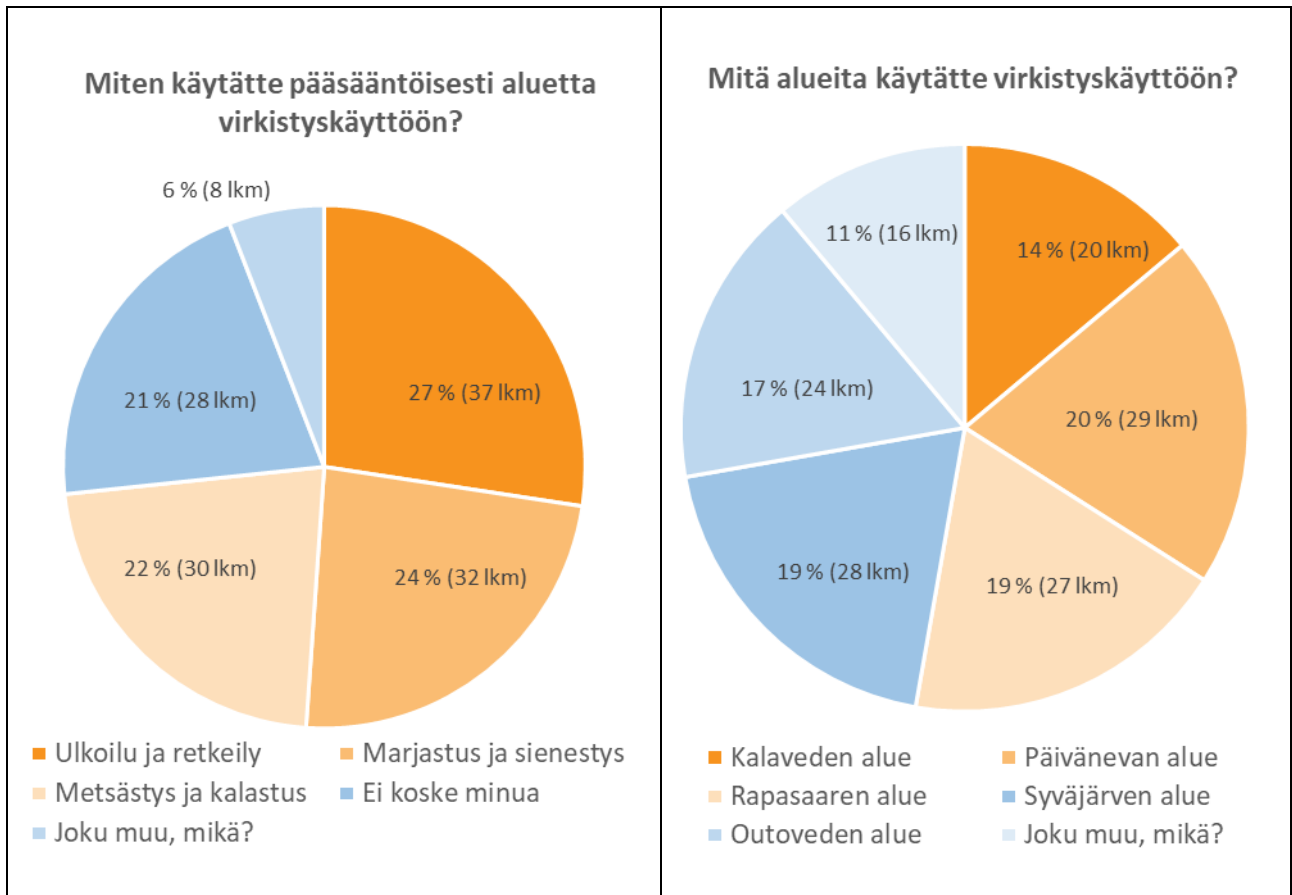
Kuva 2. Tietoisuus Keliber Oy:n hankkeista ja tiedottamisesta.

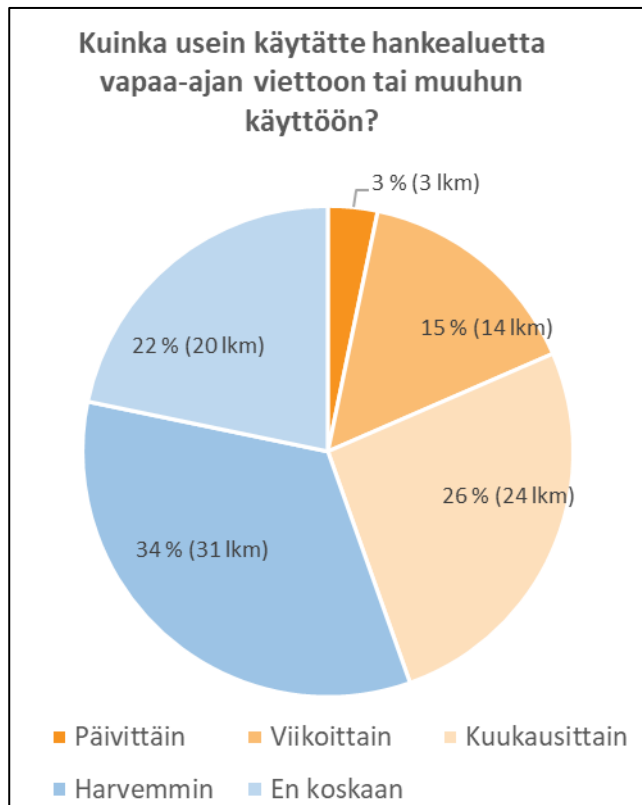
Kuva 3. Kyselyyn vastanneiden mielipide suosittavista tiedonjakokanavista.

4 YMPÄRISTÖN NYKYTILA JA ALUEIDEN KÄYTTÖ

Kysyttäessä Keski-Pohjanmaan litiumprovinsin YVA-hankealueen ja sen ympäristön nykyistä virkistyskäyttöä, suosituimmat alueen virkistyskäyttömuodot olivat ulkoilu ja retkeily (27 %) ja marjastus ja sienestys (24 %). Vastaajista 20 % käyttää Päivänevan aluetta virkistyskäyttöön, 19 % Rapasaaren aluetta ja 19 % Syväjärven aluetta. Virkistyskäytön jakaantuminen eri alueille oli varsin tasaista. Vastaajista 3 % käyttää hankealueita virkistyskäyttöön tai muuhun käyttöön päivittäin, 15 % viikoittain, 26 % kuukausittain ja 34 % harvemmin. (Kuva 4, Kuva 5)

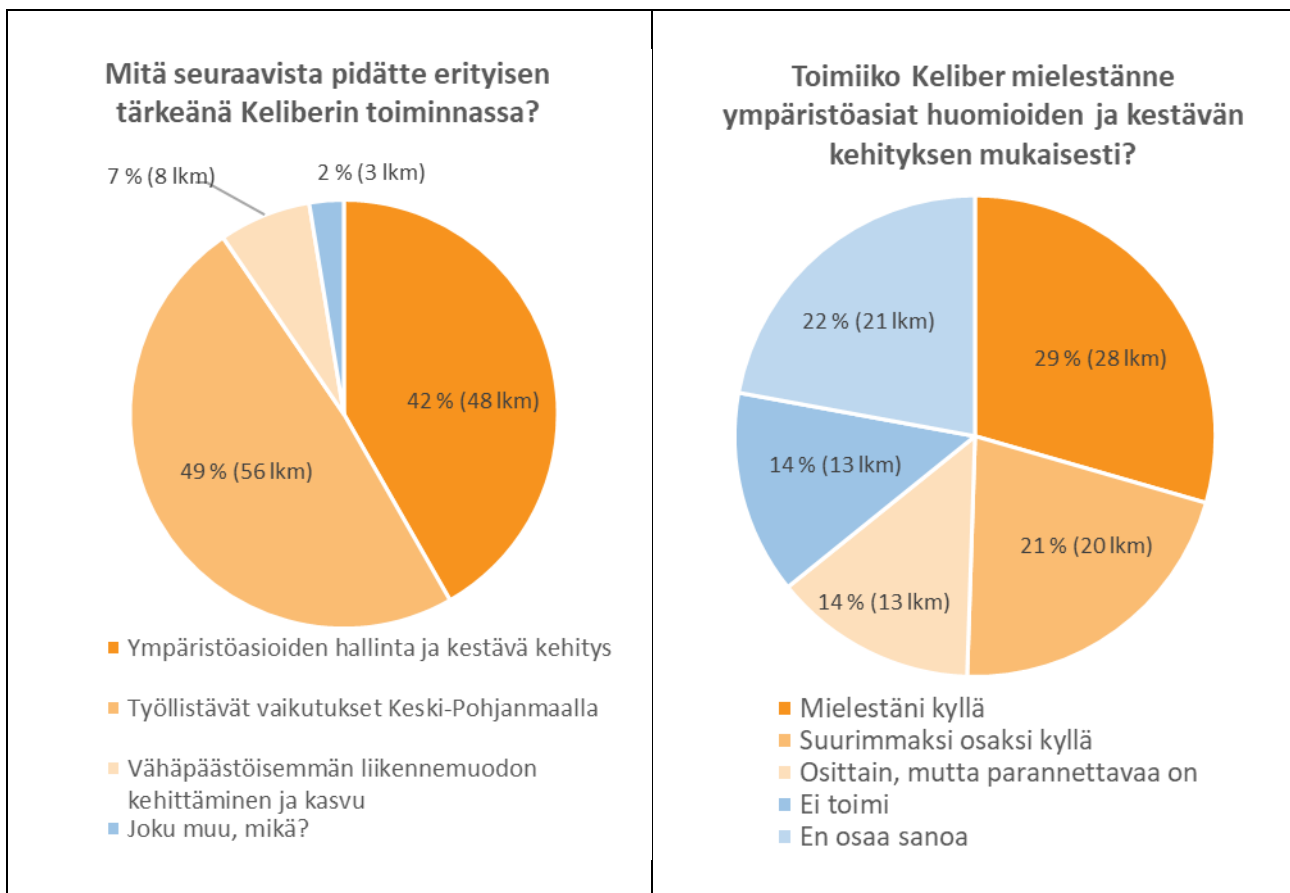
Kuva 4. YVA-hankealueiden virkistyskäyttömuodot ja alueet, joihin virkistyskäyttö kohdistuu.

Kuva 5. Hankealueiden virkistyskäytön ja muun käytön ajallinen toistuvuus.

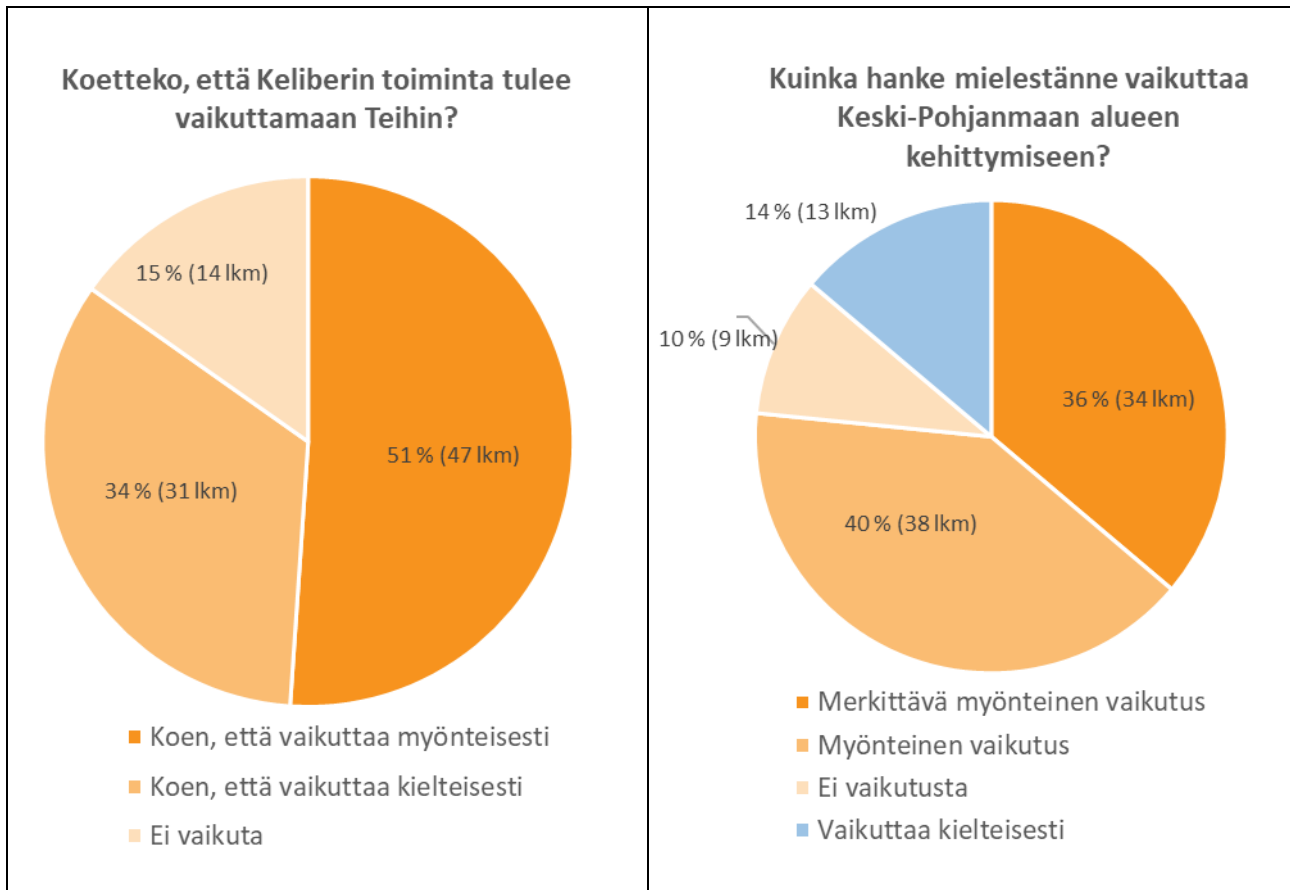
5 YHTIÖN TOIMINTA

Vastaajista 49 % piti erityisen tärkeänä Keliber Oy:n toiminnassa työllistäviä vaikutuksia Keski-Pohjanmaalla, 42 % ympäristöasioiden hallintaa ja kestävää kehitystä ja 7 % vähäpäästöisemmän liikennemuodon kehittämistä ja kasvua (Kuva 6). Vastaajista 29 % oli sitä mieltä, että Keliber toimii ympäristöasiat huomioiden ja kestävän kehityksen mukaisesti (Kuva 6).

Kuva 6. Vastaajien mielipiteet Keliber Oy:n tärkeistä asioista toiminnan osalta ja ympäristöasioiden huomioimisesta.

Yli puolet (51 %) vastaajista koki Keliberin toiminnan tulevan vaikuttamaan yksilötasolla myönteisesti, 34 % koki kielteisen vaikutuksen ja 15 % koki, ettei toiminnalla ole vaikutusta. (Kuva 7). Kysyttäessä Keski-Pohjanmaan litiumprovinssin laajennushankkeen toteutuessaan vaikuttaisi Keski-Pohjanmaan alueen kehittämiseen, 36 % vastaajista ilmoitti, että hankkeella on merkittävä myönteinen vaikutus. Vastaavasti 40 % oli sitä mieltä, että hankkeella on myönteinen vaikutus, 10 %:n mielestä hankkeella ei ole vaikutusta ja 14 %:n mielestä hanke vaikuttaa kielteisesti. (Kuva 7)

Kuva 7. Kyselyn vastaajien arviot kuinka kaivosyhtiön toiminta tulee vaikuttamaan vastaajiin ja kuinka YVA-hanke toteutuessaan vaikuttaa Keski-Pohjanmaan maakunnan kehittämiseen.

6 YMPÄRISTÖVAIKUTUKSET HANKEALUEELLA

Vastaajilta kysyttiin mielipidettä YVA-hankkeen vaikutuksista toteutuessaan ympäristöön. Kysymykset koskivat vaikutuksia pintavesiin, meluun, tärinäan, liikenteeseen, pölyyn, ilmanlaatuun, hajuun, virkistys- ja luonnonkäyttöön, maisemaan, luontoarvoihin, eläimistöön, turvallisuuteen ja työllisyyteen. Tulokset on koottu taulukkoon (**Taulukko 1**) ja ne on esitetty liitteessä 1. Suurimmat vaikutukset kohdistuivat vastaajien arvion mukaan työllisyyteen (vaikutukset suuria tai keskisuuria, yht. 72 % vastauksista). Vastaajista 63–71 % arvioi vaikutukset liikenteeseen ja virkistys- ja luonnonkäyttöön suuriksi tai keskisuuriksi.

Taulukko 1. Hankkeen vaikutukset tulevaisuudessa vastaukset osa-alueittain.

Suuri vaikutus		Keskisuuri vaikutus		Pieni vaikutus		Ei vaikutusta		Yhteensä	
Määrä (kpl)	Osuus (%)	Määrä (kpl)	Osuus (%)	Määrä (kpl)	Osuus (%)	Määrä (kpl)	Osuus (%)	Määrä (kpl)	Osuus (%)
Vesistö (pintavedet): järvet, lammet, joet, purot jne.									
37	39,8	18	19,4	29	31,2	9	9,7	93	100 %
Melu ja tärinä									
21	22,8	29	31,5	30	32,6	12	13,0	92	100 %
Liikenne									
33	35,1	34	36,2	22	23,4	5	5,3	94	100 %
Pöly, ilmanlaatu, haju									
25	27,2	24	26,1	31	33,7	12	13,0	92	100 %
Virkistys- ja luonnonkäyttö									
37	40,7	20	22,0	22	24,2	12	13,2	91	100 %
Maisema ja luontoarvot									
35	38,0	26	28,3	21	22,8	10	10,9	92	100 %
Eläimistö									
34	37,0	17	18,5	30	32,6	11	12,0	92	100 %
Turvallisuus									
21	22,8	22	23,9	27	29,3	22	23,9	92	100 %
Työllisyys									
40	42,6	28	29,8	21	22,3	5	5,3	94	100 %

7 VAPAAMUOTOISET KOMMENTIT

Vastaajat saivat jättää avovastauksia alla oleviin kysymyksiin. Kaikkien vastaajien kommentit on kirjattu ylös ja analysoitu, mutta oheen on poimittu vain osa niistä. Esimerkkeihin on nostettu kommentteja, jotka eivät sisällä sellaista tietoa, mistä voisi tunnistaa yksittäisen vastaajan. Kommenttien perässä sulussa on ilmoitettu aiheeseen liittyvien vastausten määrä.

Onko hankkeella mielestänne muita kuin edellä kyselyssä esiin nostettuja vaikutuksia? Mihin/mille alueelle nämä vaikutukset kohdistuvat? Yhteensä 32 vastausta.

- Vaikutukset vesialueisiin/ vesistöjen pilaantuminen (mm. Köyhänjoki, Perhonjoki) (8)
- Uudet työpaikat/ työllisyys (3)
- Lisää asukkaita alueelle ja lähikuntiin (3)
- Luontoarvojen kärsiminen (2)
- Kaivosalueiden jälkihoito (2)
- Pohjavesivaikutukset (1)
- Vaikutukset kaupankäyntiin (1)
- Lähialueen riistan kaikkoaminen (1)
- Ympäristövahingot (1)
- Luonnon tuhoutuminen (1)

- Vaikutukset ekosysteemiin (1)
- Kasvatavat liikennemäärät (1)
- Positiivinen kuntamaine (1)
- Vaikutukset luonnon puhtauteen (1)
- Turvallisuusvaikutukset (1)
- Laajoja myönteisiä vaikutuksia (1)
- Turvaa koulun, kaupan, pankin ja terveydenhuollon Ullavan kirkonkylän alueelle (1)
- Säteilysaaste (1)
- Kiinteistön arvon lasku (1)

Oletteko keskustelleet Keliberin hankkeesta esimerkiksi naapureiden tai työkavereiden kesken (mistä asioista olette erityisesti keskustelleet)? Yhteensä 56 vastausta.

- Työllisyydestä/ uusista työpaikoista (15)
- Ympäristövaikutuksista (7)
- Aloitusajankohdasta (5)
- Vesistövaikutuksista (5)
- Vaikutuksista luontoon/ luontoarvoista/ luonnon tuhoutuminen (5)
- Lisääntyvästä liikenteestä (3)
- Hankkeen pitkittämisestä (3)
- Uusista asukkaista (2)
- Suuresta merkityksestä alueen taloudelle (1)
- Hankkeen taloudellisesta kannattavuudesta (1)
- Akku- ja kaivosteollisuudesta (1)
- Tunnettavuus (Kaustinen) (1)
- Litiumista (1)
- Nykyinen metsästysalue pienenee (1)

Mitkä asiat hankkeessa Teitä erityisesti askarruttavat? Yhteensä 65 vastausta.

- Vaikutukset luontoon ja luontoarvoihin (12)
- Liikenteen kasvu (11)
- Vesistövaikutukset/ Vesistöjen mahdollinen pilaantuminen (9)
- Ympäristövaikutukset (9)
- Aikataulu/ Aloitusajankohta (7)
- Uudet työpaikat (3)
- Hankkeen toteutuminen (3)
- Ympäristöasiat (1)
- Kuinka kauan litium riittää näille investoinneille (1)
- Metsien tuleva tilanne (1)
- Vionnevan alue (1)
- Turvallisuus (1)
- Paikallisen työvoiman käyttö (1)
- Teknisen suunnittelun eteneminen (1)
- Todennäköisten valitusprosessien kesto (1)
- Rahoitus (1)

- Jälkihoito (1)
- Hanke kannattaisi lopettaa (1)
- Melu- ja pölyvaikutukset (1)
- Vaikutukset riista elämistöön (1)

Millaisia keinoja mielestänne tulisi käyttää hankkeesta mahdollisesti aiheutuvien haittojen lieventämiseen? Yhteensä 51 vastausta.

- Avoin viestintä, tiedottaminen (esim. lehdet, internet, ihmisten keskuuteen jalkautuminen) (10)
- Hanketta ei tule toteuttaa/ hankkeen keskeytys (7)
- Maisemointi (2)
- Kevyenliikenteen väylän rakentaminen (2)
- Tiestön kunnostus ja hyvä ylläpito (2)
- Kaivosvesien suodattaminen ja puhdistus kiintoaineesta ja typestä (1)
- Alueen eristäminen (1)
- Puuston turha poistaminen, kaivoksen jälkeisen puuston uudistaminen (1)
- Oma tie kuljetuksia varten (1)
- Päästöjen hallinta (1)
- Ennakoivat toimenpiteet uhanalaisille/rauhoitetuille eläimille (1)
- Kaivoksen omistajan täysimääräinen vastuu ympäristön palauttamisesta alkuperäiseen tilaan (1)
- Luonnon suojeleminen (1)
- Alueen vesistöjen tarkkailu (1)
- Ympäristöehtojen tiukennus. Valtion pitäisi verottaa louhitusta materiaalista, jolloin rahat tuhojen korjaamiseen löytyisi myöhemmin. (1)
- Tutkimus ja investointi siihen, että kaivostoiminnan haitat luonnolle jäävät minimiin (1)
- Jätevesien puhdistus (1)
- Mahdollisimman vähän avolouhintaa (1)
- Kemikaalien suljettu kierto (1)
- Hyvät vesiensuojelualtaat (1)
- Teknisten ympäristöratkaisujen rakentamisen valvonta. Rakentamisvaiheiden huolellinen dokumentointi (1)
- Ei saa sotkea ympäristöä (1)
- Liikenteen hyvä suunnittelu (1)
- Etsiä ratkaisuja haittojen lieventämiseen ja vuoropuhelu alueen asukkaiden/ käyttäjien kanssa (1)
- Sulkemisen jälkeiset asiat (1)
- Riistapeltojen teko alueelle (1)
- Liikenteen ohjaus omille kaivosteille ja pois kyläteiltä, missä liikkuu lapsia (1)

Muita terveisiä Keliberille? Yhteensä 43 vastausta.

- Toivottavasti hanke lähtee pikapuolin käyntiin (2)
- Ei uutta Talvivaaraa (2)
- Mahdollisimman nopeasti tuotanto käyntiin (2)

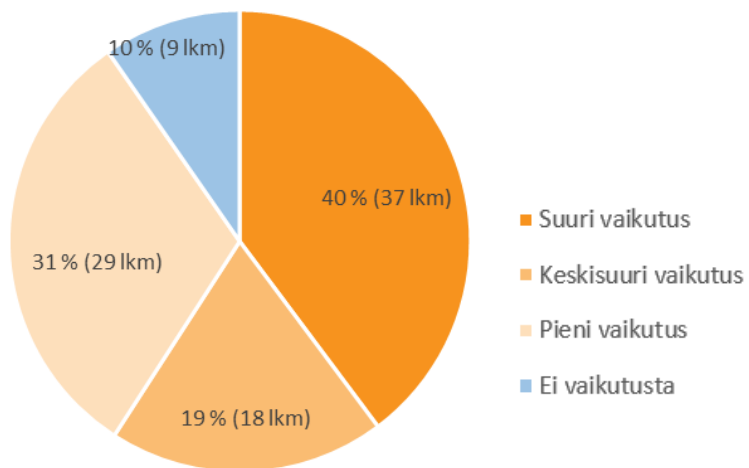
- Keliber tekee hyvää työtä (1)
- Tiivistä yhteistyötä paikallisten yrittäjien sekä nuorten kanssa (1)
- Toivottavasti hyötyjä korjaa jälkensä (1)
- Tärkeää, että hanke pysyy Keliberin käsissä eikä myydä kenellekään (1)
- Hanke on tervetullut Keski-Pohjanmaalle, kun ympäristöasiat huomioidaan mahdollisimman hyvin (1)
- Toivottavasti hanke toteutuu (1)
- Kärsivällisyyttä, koska kaivoshankkeet ovat pitkiä projekteja (1)
- Puhdas luonto on elinehto tuleville sukupolville (1)
- Tehkää suunnittelu huolella (1)
- Hoitakaa kaivos hyvin ja ilman ympäristöhaittoja (1)
- Luokaa työtä alueelle ja huolehtikaa ympäristöstä ja luonnosta (1)
- Onnea matkaan! (1)
- Laadukas toiminta ja avoin tiedottaminen antavat hyvän pohjan louhustoiminnalle (1)
- Suositelkaa työntekijöitä tutustumaan Ullavan kirkonkylän palveluihin (1)
- Vielä ei ole sähköautoliikenteen aika, lykätäkää kaivostoiminnan aloittamista (1)
- Toivottavasti kaivostoiminta alkaisi pian (1)
- Nyt pyörät pyörimään, odotettu on jo vuosia (1)
- Haudatkaa hanke (1)

LIITE 1

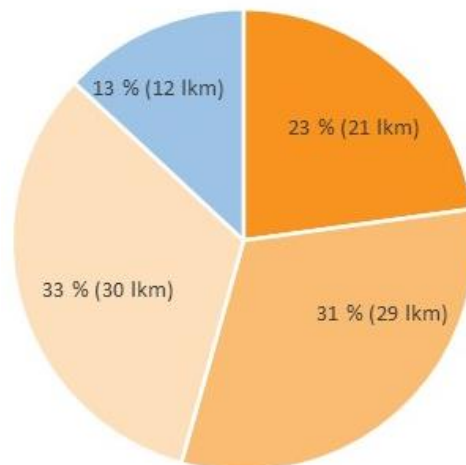
ASUKASKYSELYN TULOKSET

YVA-HANKKEEN VAIKUTUKSET YMPÄRISTÖÖN

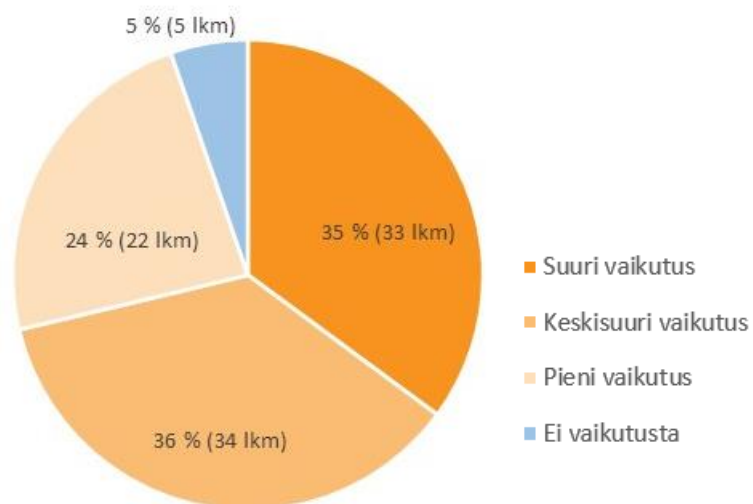
Vesistö (pintavedet): järvet, lammet, joet, purot jne.

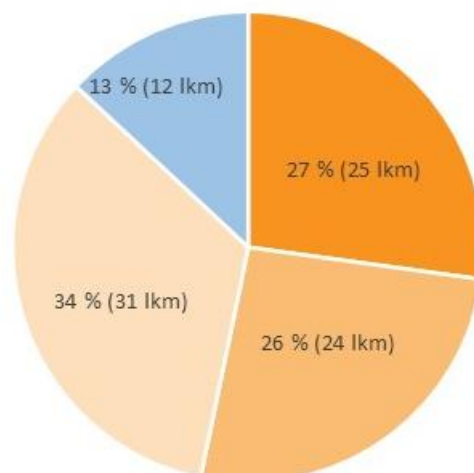
Melu ja värinä

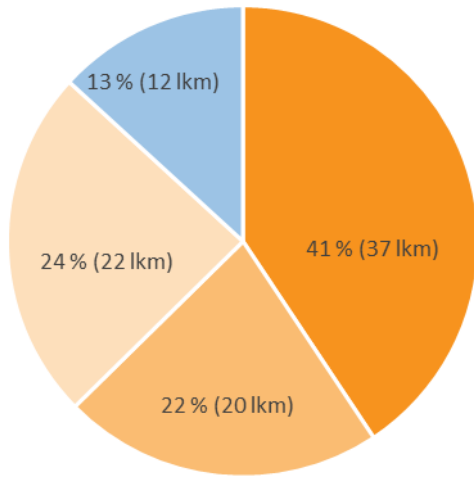
Liikenne

Pöly, ilmanlaatu, haju

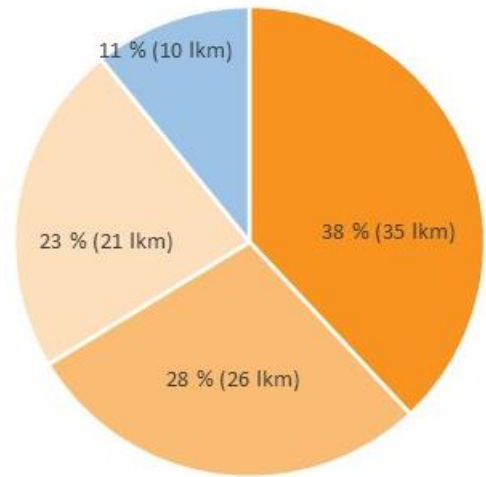

Virkistys- ja luonnonkäyttö

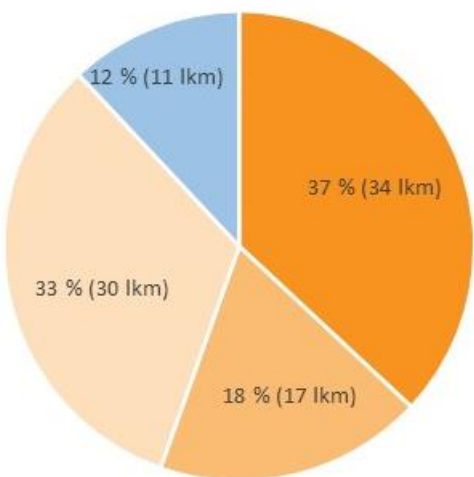

- Suuri vaikutus
- Keskisuuri vaikutus
- Pieni vaikutus
- Ei vaikutusta

Maisema ja luontoarvot

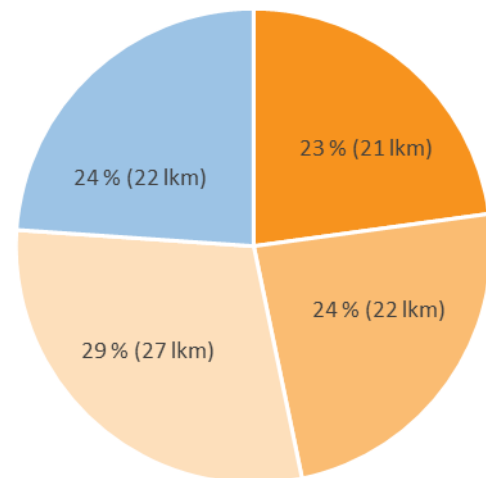

Eläimistö

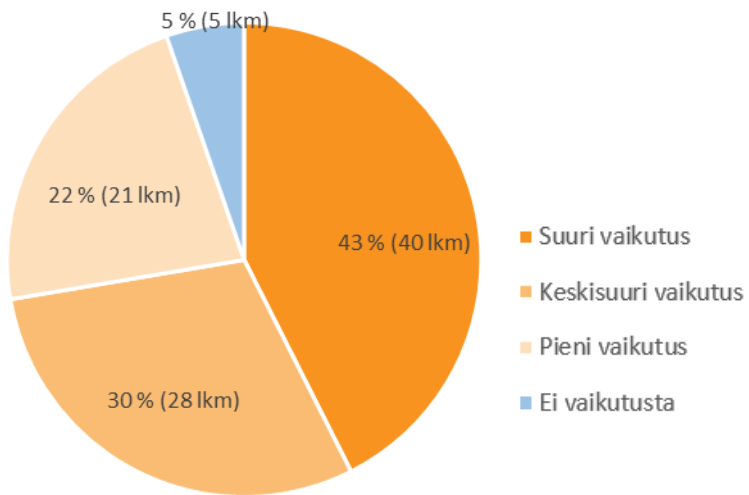

- Suuri vaikutus
- Keskisuuri vaikutus
- Pieni vaikutus
- Ei vaikutusta

Turvallisuus

Työllisyys

envineer.fi